
BAGGRUND & STATUS

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER



AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022

DISPOSITION

- ▶ Forvaltningsmæssig kontekst – Nationalt.
- ▶ Forvaltningsmæssig kontekst – Lokalt.
- ▶ Kronvildt – Viden, værdier & værktøjer.
- ▶ Status.
- ▶ Foreløbige konklusioner.



Foto: Camilla Kjær, Ovstrup hede 2021

FORVALTNINGSMÆSSIG KONTEKST – NATIONALT

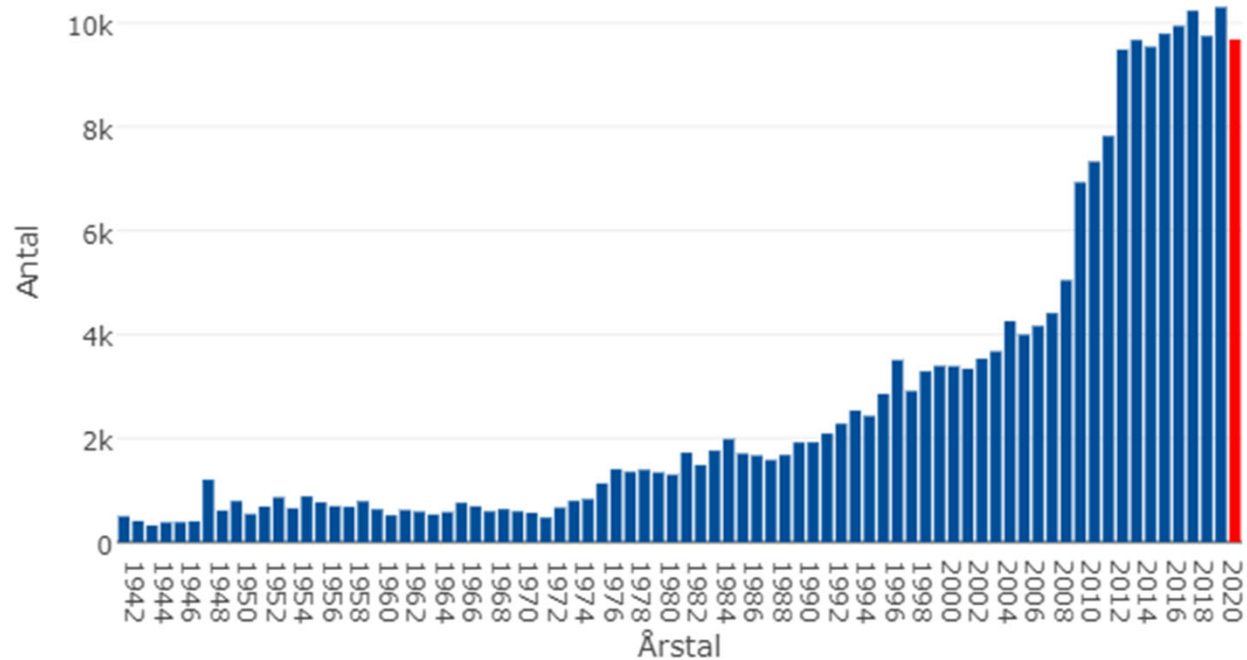


AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022

Jagtudbytte Krondyr, Total



NATIONAL KONTEKST

- Projektets nationale afsæt
 - › En konfliktfyldt og vanskeliggjort kronvildtforvaltning i Danmark.
 - › Manglende forvaltningsmæssige erfaringer med en 'bæredygtig' samforvaltning af hjortevildt i Danmark.
 - › Manglende viden om kronvildtets antal og adfærd.



FORVALTNINGSMÆSSIG KONTEKST – LOKALT



AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022

LOKAL KONTEKST

- ▶ Projektets konkrete baggrund
 - › Afgrødeskader.
 - › Nabosamarbejde starter op i 2013-2014 efter længere tilløb.
 - › AVJN ser et vidensbehov omkring vildtbiologi og samforvaltning.
 - › Fra 2018 forskningsprojekt.
 - › Finansiering 2,7 millioner fra AVJN.



Foto: AVJN

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER



AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER

- ▶ AVJN kontakter AU tidlig 2017.
- ▶ AU udarbejder projektforslag.
- ▶ AVJN tilbyder projektf finansiering.
- ▶ Deltagere AU:
 - › Professor Peter Sunde, Skov- og Landskabsingeniør Lars Haugaard
 - › Ph.d.-stipendiat Cathrine S. Dethlefsen og seniorforsker Hans Peter Hansen, m.fl.



Foto: Hans Peter Hansen

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER

► Projektets centrale spørgsmål:

- › Hvad er problemet/problemerne og for hvem?
- › Hvad er en 'legitim' og 'bæredygtig' forvaltning af kronvildt fra et lokalt perspektiv?
- › Hvad skal målsætningerne være fra et lokalt perspektiv?
- › Hvordan implementere vi målsætningerne via konkrete handlinger, procedurer og beredskaber?
- › Hvordan sikre vi at vi når målsætningerne?
- › Hvilken viden om kronvildtet mangler vi for at forvalte bedre?

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER

► Centrale tematikker

- › Markskader & hegninger.
- › Samarbejde.
- › Kronvildtets antal og adfærd.
- › Afskydning – i teori og praksis.
- › Hjorte (implicit).

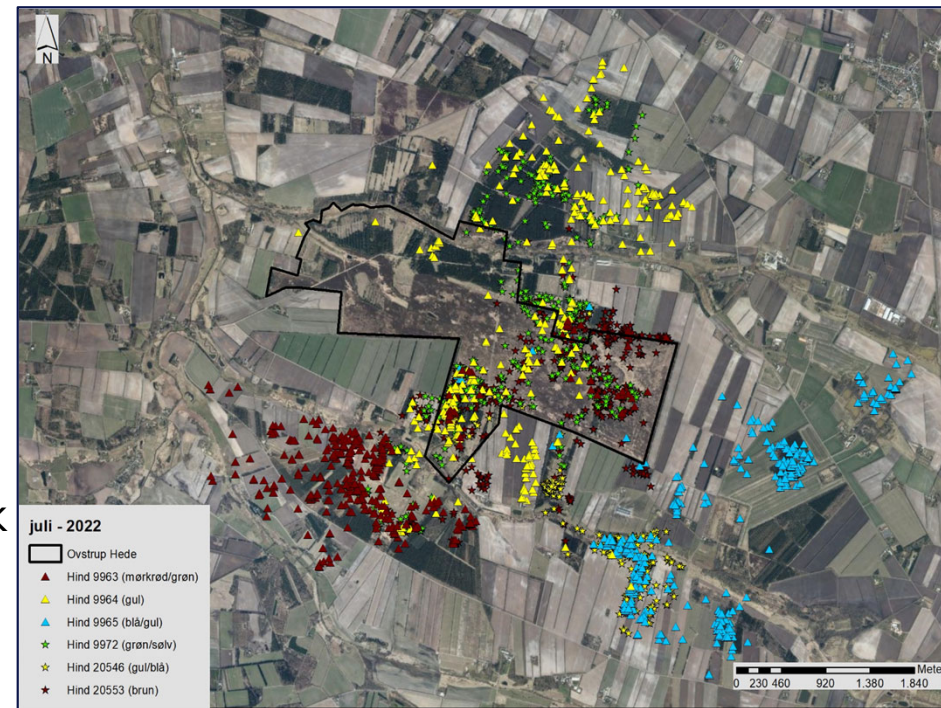


Foto: Cathrine S. Dethlefsen, Vildbjerg 2021

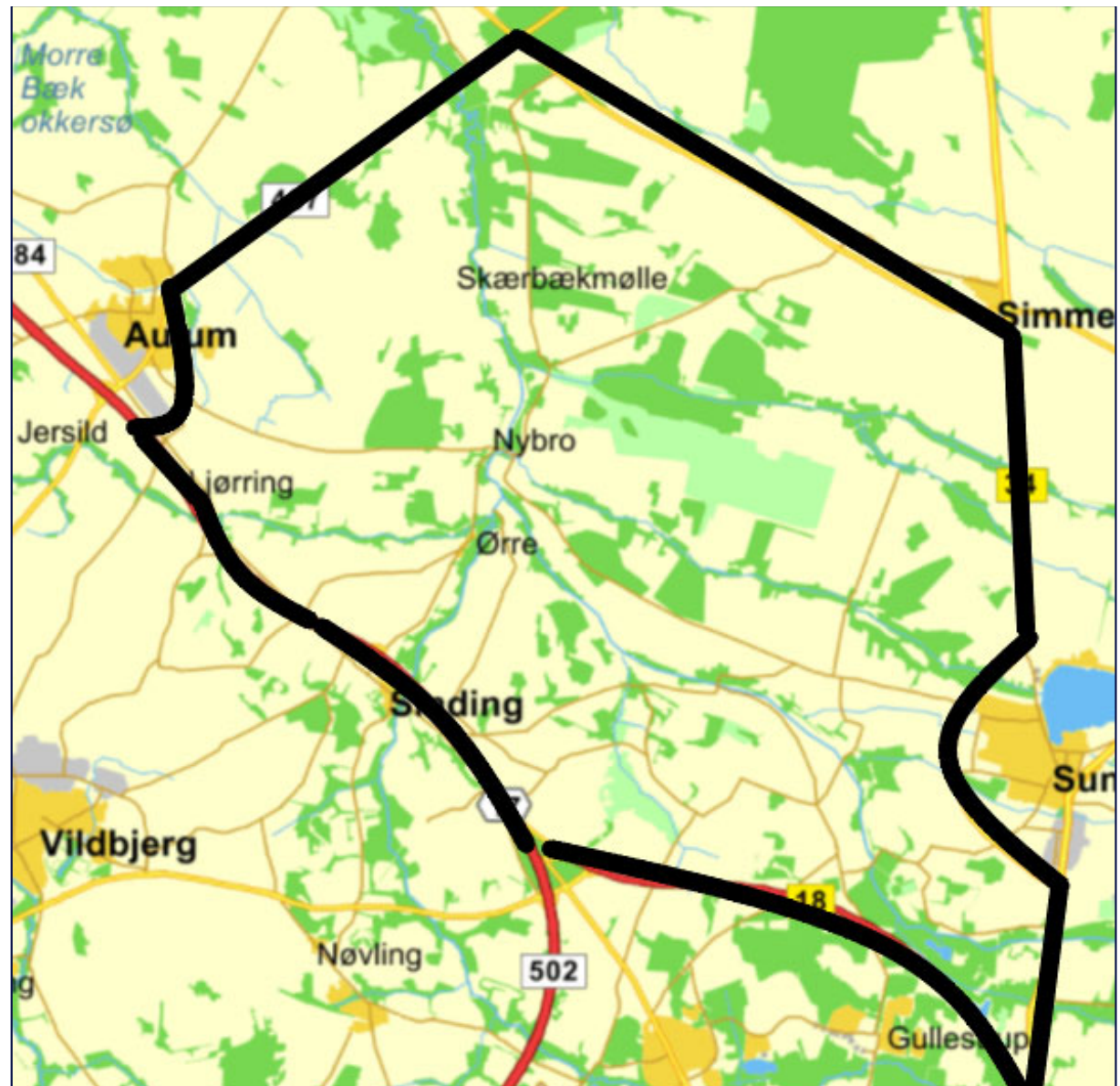
KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER & VÆRKTØJER

► Metode

- › Faciliterede workshops (15) og arbejdsgruppemøder (+12).
- › Fælles aktiviteter (7 forvaltningsjagter, skydetræning, kurser, data mm.).
- › Igangsatte undersøgelser og vidensdeling: GPS-mærkning, biometrisk dataindsamling, fordring, dronetællinger, foredrag, interviews mm.).
- › Forsøg med dispensationsjagt(er) (8000-12000 ha).



<https://projects.au.dk/da/can/kronvildt/vildtbiologiske-undersogelser/foelg-dyrene>





STATUS



AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022



Deltagerrapport

KRONVILDT – VIDEN, VÆRDIER OG VÆRKTØJER

Projektperioden 2018-2022

INDHOLD

FORORD	4
DEL 1: INTRODUKTION, FORMÅL OG BAGGRUND	6
Baggrund: Kronvildtforvaltningen nationalt og lokalt	6
National udvikling i kronvildtbestanden	6
Kronvildtet på Ovstrup Hede	7
Kort om metoden bag projektet	8
Oversigt over aktiviteter	9
Justeringer af projektførelse	10
DEL 2: MOD EN BÆREDYGTIG KRONVILDTFORVALTNING	11
Problemstillingerne	11
Kronvildt – fælles værdi, fælles udfordring	14
Manglende viden	15
DEL 3: DATAINDSAMLING OG VIDENDELING – HVAD HAR VI FUNDET UD AF?	17
Dronetællinger	17
GPS-mærkning	18
Kæbe-indsamling og App-data	18
Foderpladser og effekt på kronvildtets adfærd	20
Viden om dyrenes adfærd, erfaringer fra Tyskland og "push and pull"	21
Jagtteknisk videns- og erfaringsdeling	22
Dispensationsjagt, 11. oktober 2021	23
Status for en fremtidig, lokal samforvaltning	24

Udkast til
Målsætnings- og
handlingsgrundlag for
forvaltning af kronvildtet
på og omkring Ovstrup
hede



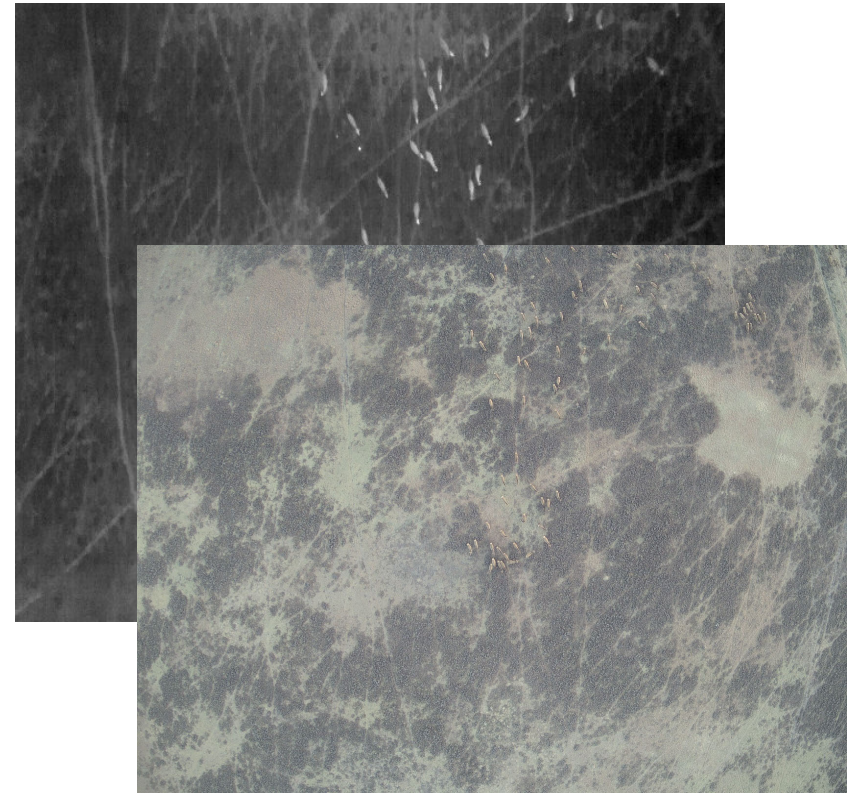
20. MARTS

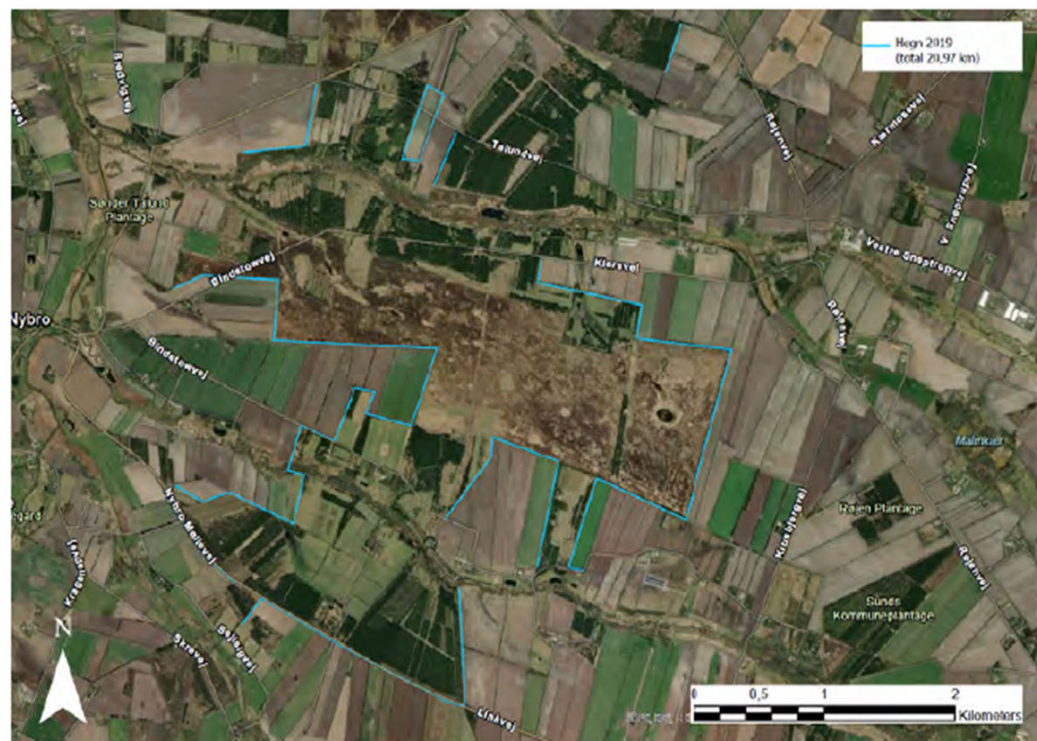
Planen er under udarbejdelse af:
Arbejdsgruppen for 'målsætninger og
handlinger' i projektet Kronvildt – Viden, værdier
& værktøjer

Delmål - Ændre dyrenes adfærd	Handlinger
Mere naturligt fødegrundlag	1. Etablering af aflastningsarealer (vildtagere/afgrøder som kronvildtet må benytte) 2. Gradvis ændring af fodringsregime som gælder for alle (fx reduktion af tilskudsfoder) 3. Kortlægning af 'go' og 'no go' arealer for 2022, f.eks. via GIS- og markkort <u>beskrive</u> hvor dyrene er ønsket, og hvor de ikke er ønsket. 4. Anvendelse af muligheder for etablering med nye landbrugsreform.
Reducere forstyrrelser	1. Målrettede forstyrrelser hvor og når vi ikke ønsker dyr. (F.eks. dispensation til at ændre jagttider samt bedre koordinering af jagttryk) 2. Øge skovdækningsområder (skovrejsning) 3. Etablering af intelligent færdsel 4. Beskriv via GIS- og markkort hvor dyrene er ønsket, og hvor de ikke er ønsket. ("go", "no-go" og "både-og-to") 5. Anvendelse af muligheder for etablering af aflastningsarealer med nye landbrugsreform. 6. Etablering af aflastningsarealer (vildtagere/afgrøder som kronvildtet må benytte)
Ændre besøgenes adfærd	1. Etablering af intelligent færdsel
Mindre rudler	1. Undgå afskydning af gamle hinder (erfarne førerhinder)
Ændrede jagttider	1. Jagt/regulering på dyrkningsarealer jævnfør følgende: - o 15. april til 1. juni: Jagt på smaldyr - o 16. juli til 1. september: Jagt på kalve - o Skumringjagt +/- 1 time.
Fjerne barrierer	1. Fjerne hegn
Fleksibel afskydning af kalve	1. Struktureret afskydning af kalve. 2. Tidligere afskydning af kalve (fx før kartofler er sat).
Nedbringe fodring af dyr	1. Gradvis ændring af fodringsregime som gælder for alle (fx reduktion af tilskudsfoder)

STATUS

- ▶ Primære problem
 - › Fortsat stigende antal dyr (Talt med drone 2021 = 642; 2022 = 1015)
- ▶ Dispensationsjagt gennemført
 - › 11. oktober 2022.
 - › Ingen målbar effekt på udtag.





Hegn 2019



Hegn 2022

STATUS

- ▶ Fremlæggelse (lokal) og drøftelse på 'Myndighedsmøde' den 16. juni 2022
 - > Miljøstyrelsen.
 - > Naturstyrelsen.
 - > Vildtforvaltningsrådet.
 - > Den Nationale Hjortevildtgruppe.
 - > Den regionale hjortevildtgruppe, Vestjylland.



Foto: Cathrine S. Dethlefsen, Myndighedsmøde



KONKLUSIONER



AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

HANS PETER HANSEN

15. NOVEMBER 2022



FORELØBIGE KONKLUSIONER

- Konklusioner kronvildt
 - › Fortsat stor, tæt og stigende population af kronvildt.
 - › Hinder relativt stationære og begrænset 'home-range'.
 - › Fodring adfærdsstyrende.
 - › Afskydning vanskelig (landskab, fordring, forstyrrelse.....)
 - › Regulering virker!!

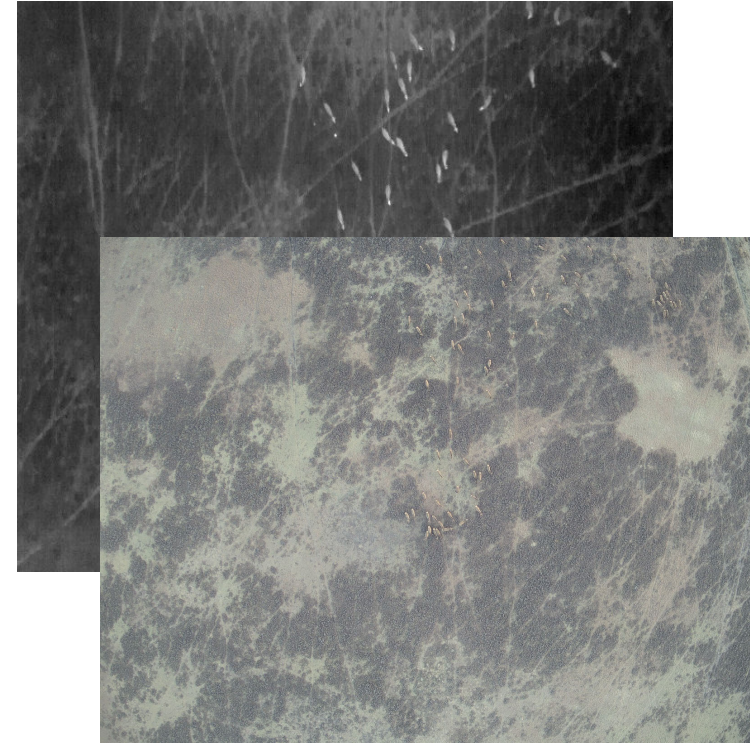


Foto: Cathrine S. Dethlefsen, Myndighedsmøde

FORELØBIGE KONKLUSIONER

► Samarbejde

- › Øget tillid og stort ønske om viden!!
- › Øget forståelse for dyrenes adfærd, for afskydningsstrategier og for forvaltningssystemet.
- › Overvejende enighed om problemstillinger og målsætninger.
- › Kronvildtforvaltning på dagsordenen i stort område.



FORELØBIGE KONKLUSIONER

► Konklusioner samarbejde

- › Klassiske interesseforskelle og ambivalenser (tre hovedgrupper).
- › Voksende åbenhed og tilpasning (Reducering egne jagter, brug af aflastningsområder, men.... centrale aktører ikke med).
- › Proaktive og ønske om at tage ansvar ('noget for noget'; 'forvaltningsområde').
- › Internt ønske om at forsatte samarbejdet).
- › Spredningseffekt (F.eks. St. Hjøllund).
- › **Hvordan nås et større udtag?**



LÆS MERE OM VORES KRONVILDTPROJEKTER PÅ
<https://projects.au.dk/da/can/projekter>



AARHUS
UNIVERSITET